

УДК 811.161.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/80-2-27>

Ольга РУДЬ,

orcid.org/0000-0002-5985-2422

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови і літератури
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
(Суми, Україна) *olgarud2017@ukr.net*

Олена КУМЕДА,

orcid.org/0000-0001-6879-1388

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови і літератури
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
(Суми, Україна) *olenakumeda@gmail.com*

СКЛАДНІ СЛОВА У ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТАХ АНАТОЛІЯ ГРИЗУНА

Перспективним на сьогодні напрямом досліджень є вивчення мови поезії, зокрема складних слів як одного із засобів художньої виразності та поетичної образності. Стаття присвячена структурно-семантичному та функційному аналізу складних слів поетичного мовлення Анатолія Гризуна, зокрема складних прикметників, дієслівних та прислівникових утворень.

Складні прикметники у поезії Анатолія Гризуна вживаються для створення більш точного опису предмета, явища чи особи. Вони додають поетичному мовленню нових сенсів та значень. Автор у своїх віршових творах широко використовує складні прикметники, які зафіксовані у загальномовному словнику української мови, так і індивідуально-авторські складні утворення.

Проаналізовано такі структурно-семантичні групи складних прикметників, що містять семи: ‘колір, його відтінок, інтенсивність вияву’, ‘зовнішня ознака за кольором’, ‘зовнішня особливість людини, тварини, предмета, певного об’єкта’, ‘звукова ознака’, ‘смакова ознака’, ‘кількісна характеристика вияву ознаки’, ‘психічне сприйняття предмета, певного об’єкта, явища’ тощо.

*Композитні дієслова поетичних текстів Анатолія Гризуна зафіксовані у загальномовних словниках з ремаркою **розм., рел., перен.** тощо. Дієслова-юкстапозити – це переважно індивідуально-авторські оказіоналізми, утворені внаслідок синонімічного зближення основ.*

*У поетичних текстах Анатолія Гризуна спостережено лише дев’ять (3%) складних прислівників, серед яких виділяються відприкметникові редульковані юкстапозити, ускладнені префіксацією чи без неї. Серед індивідуально-авторських прислівників виділяються композити з початковим числівниковим компонентом **мільйонно-, сто-** та прислівниковим компонентом **повно-**, які у поетичному контексті гіперболізують певну ознаку дії, стану предмета або ознаку якості тощо.*

Зауважено, що складні слова відображають глибоку філософічність творчості Анатолія Гризуна, підкреслюють особливі риси національної культури, традицій та світогляду українського народу, створюючи при цьому яскраві, живі образи, які легко запам’ятовуються та пробуджують сильні емоції.

***Ключові слова:** складні слова, індивідуально-авторські складні утворення, структурно-семантичні групи, функційне навантаження, метафоричні епітети, Анатолій Гризун.*

Olga RUD,

orcid.org/0000-0002-5985-2422

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Ukrainian Language and Literature Department
Sumy State Pedagogical University named after AS Makarenko
(Sumy, Ukraine) olgarud2017@ukr.net*

Olena KUMEDA,

orcid.org/0000-0001-6879-1388

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Ukrainian Language and Literature Department
Sumy State Pedagogical University named after AS Makarenko
(Sumy, Ukraine) olenakumeda@gmail.com*

COMPLEX WORDS IN POETIC TEXTS OF ANATOLIY HRYZUN

A promising direction of research today is the study of poetic language, in particular complex words as one of the means of artistic expressiveness and poetic imagery. The article is devoted to the structural-semantic and functional analysis of complex words in Anatoly Hryzun's poetic speech, in particular complex adjectives, verbal and adverbial formations.

Complex adjectives in the poetry of Anatoly Hryzun are used to create more accurate description of an object, phenomenon or a person. They add new senses and meanings to poetic speech. In his poetic works, the author widely uses complex adjectives, which are recorded in the universal dictionary of the Ukrainian language, as well as individual authorial complex formations.

The following structural-semantic groups of complex adjectives containing seven were analyzed: 'color, its shade, intensity of manifestation', 'external feature by color', 'external feature of a person, animal, object, certain object', 'sound feature', 'taste feature', 'quantitative characteristic of feature's manifestation', 'mental perception of a subject, certain object, phenomenon', etc.

Composite verbs of Anatoly Hryzun's poetic texts are recorded in general language dictionaries with the remark of colloq., rel., fig. etc. Juxtaposed verbs are mostly individual authorial occasionalisms formed as a result of synonymous convergence of bases.

Only nine complex adverbs (3%) were observed in poetic texts of Anatoly Hryzun, among which adjectival reduplicated juxtapositions, complicated with prefix or without it, stand out. Among individual authorial adverbs, there are composites with the initial numeral component million-, hundred-, and the adverbial component ful-, which in a poetic context hyperbolize a certain sign of an action, the state of an object, or a sign of quality, etc.

It is noted that complex words reflect deep philosophical nature of Anatoly Hryzun's works, emphasize special features of national culture, traditions and worldview of Ukrainian people, while creating bright, vivid images that are easily remembered and evoke strong emotions.

Key words: *complex words, individual authored complex formations, structural-semantic groups, functional load, metaphorical epithets, Anatoly Hryzun.*

Постановка проблеми. Поетична мова завжди викликала науковий інтерес у мовознавців. У її основі «лежить особливий характер конкретно-чуттєвого бачення світу, орієнтація на емоційно-естетичне сприйняття його» (Єрмоленко, 1999: 323). Поетична мова відзначається високим ступенем концентрації змісту. У ній кожне слово вагоме, воно має глибокий сенс, характеризується образністю, символічністю, містить прихований авторський задум.

У мові поезії особливою здатністю економно та сконденсовано виражати складні явища в одному понятті (Радомська, 2017: 88) вирізняються складні слова, які виступають місткими назвами для різних предметів, явищ і понять матеріального і духовного життя народу. Ці слова мають незвичайну силу у створенні насичених і багатогранних художніх образів, які часто викликають у читача

сильні емоції та різноманітні асоціації. Вони додають поетичному тексту певного стилістичного забарвлення, роблячи його більш виразним та унікальним. Уміння створювати складні слова, поєднувати в єдине ціле змістовно різнопланові структурні компоненти, витворювати оригінальні, складні за будовою поетичні неологізми, наділяти їх несподіваними смислами є одним із найбільш виразних аспектів поетичної майстерності автора.

Справжнім майстром поетичного слова впевнено можна назвати сумського поета, перекладача, публіциста, літературознавця, члена Національної спілки письменників України Анатолія Гризуна. Творчість митця – це багатогранний світ, сповнений емоцій, оригінальності та глибоких художніх образів.

Словотворчість Анатолія Гризуна – це не просто гра зі словом, а глибоке осмислення можливостей мови. Складні слова, створені автором, є

чудовим прикладом цього процесу. Вони додають його поезії неповторного колориту та глибини, відкривають нові способи вираження думок і почуттів, утілюють унікальні ідеї та погляди поета. Складні слова відображають глибоку філософічність його поезії, підкреслюють специфічні риси національної культури, традиції та світогляду українського народу, при цьому створюють яскраві, живі образи, які легко запам'ятовуються та викликають сильні емоції.

Аналіз досліджень. Складні слова неодноразово ставали об'єктом наукових розвідок мовознавців. Теоретичні засади формування складних слів обґрунтовано у працях Л. Булаховського, Г. Віняр, К. Городенської, В. Горпинича, Н. Клименко, А. Нелюби, М. Плющ та інших. Аналізові структурно-семантичних типів складних слів, їх функціонально-стилістичних властивостей, синтаксичних функцій присвячені дослідження Л. Азарової, М. Доленко, С. Єрмоленко, Н. Клименко, О. Мізіної, З. Олійник, О. Поліщук, Л. Пашко, О. Селіванової та інших.

Функціонування складних слів у мові поетичних текстів вивчають В. Максимчук, З. Митяй, М. Піх, О. Поліщук, О. Рудь, Т. Юрченко та інші. Зокрема, З. Митяй і Т. Юрченко досліджують стилістичну динаміку, особливості розвитку традиційних і фольклорних моделей складних слів у мовотворчості Тараса Шевченка, В. Максимчук розглядає семантичну, лексико-граматичну структуру складних новотворів поетів Рівненщини середини ХХ – початку ХХІ сторіч. О. Рудь зацентровує увагу на структурно-семантичних типах складних слів, їх функційному навантаженні в поетичних текстах ХХ століття.

Водночас складні слова Анатолія Гризуна як один із засобів художньої виразності та поетичної образності його віршів залишаються поза належною увагою дослідників.

Мета статті – здійснити структурно-семантичний та функційний аналіз складних слів поетичного мовлення Анатолія Гризуна. Реалізація поставленої мети вимагає виконання таких завдань: виявити складні слова у поетичних текстах автора, виділити структурно-семантичні групи складних слів, розглянути функційне навантаження складних утворень у поетичних текстах Анатолія Гризуна.

Відповідно до характеру фактичного матеріалу застосовані такі методи дослідження: аналіз і синтез наукової інформації; метод відбору і систематизації мовних одиниць; метод структурно-семантичного аналізу; метод лінгвістичного опису складних слів.

Джерельною базою дослідження послужили збірки поетичних творів Анатолія Гризуна «Джинсове небо» (Гризун, 2016), «Озимина» (Гризун, 2005), «Третє тисячоліття» (Гризун, 2003).

Виклад основного матеріалу. В аналізованих поетичних текстах Анатолія Гризуна виявлено 279 складних слів, які на початковому етапі дослідження розділено на групи відповідно до частини мовної належності. Найбільшу групу становлять складні іменники, які представлені 199 одиницями, що становить 71,3%. Складних прикметників нараховано 66 одиниць (23,7%), складних прислівників – 9 одиниць (3,2%) і складних дієслів – 5 одиниць (1,8%).

Структурно-семантичному і функційному аналізу складних іменників поетичного мовлення письменника присвячена окрема стаття О. Рудь (Рудь, 2024), тому в нашій розвідці розглянемо складні прикметникові, дієслівні та прислівникові утворення Анатолія Гризуна.

Складні прикметники у поезії Анатолія Гризуна живаються для створення більш точного опису предмета, явища чи особи. Вони додають поетичному мовленню нових сенсів та значень. Автор у своїх віршових творах широко використовує складні прикметники, які зафіксовані у загально-мовному словнику української мови, наприклад: *світло-голубий, жовто-синій, білогривий, широкоплечий, павукоподібний, двосічний, двосторонній, дволикий, однозначний* тощо. Своєрідністю і неповторністю в поезії Анатолія Гризуна вирізняються індивідуально-авторські складні прикметники, які допомагають по-особливому розкрити зміст поняття, предмета, явища, наприклад: *буриштинно-кара, помаранчево-злотаве, буриштиново-піщана, монотонно-щира, наспівно-мережаний, щемливо-солодка, молочас-полинні, чорно-чарівлива, казково-синій, потаємно-інтимне, ніжно-вгарячілі, лагідно-легка, космічно-збурено-кошмарний, уявно-кам'яне* та інші. Вони увиразнюють поетичний світ автора, його творчу манеру письма, характеризують ідіостиль митця.

У результаті лексико-семантичного аналізу виокремлено такі структурно-семантичні групи складних прикметників, що містять семи:

1) 'колір, його відтінок, інтенсивність вияву': *барвінково-сині, світло-голубий, темно-вишневий, зелен-жовте, буриштинно-кара, помаранчево-злотаве, жовто-сині, огненно-вишневі, злотаве-голубе* тощо. Композитні прикметники характеризують зовнішній вигляд людини, предмети, об'єкти природи тощо. Наприклад: *«Ой на Волині, на ясній Волині, / Дівчаточка – пшеничні колоски, / І серед них вона. Як васильки, / Її очіці*

барвінково-сині) (Гризун, 2005: 58); «*На світло-голубому автобусі / Ялину / Безмежними гонами / Рідною краю*» (Гризун, 2005: 82); «*Кольори у тебе жовто-сині, / Україно, лагідний розмай! / І в сльозі народній, і в росині, / Доки світу-сонця / все буяй*» (Гризун, 2005: 41); «*Україно! / Чаро кришталева, / Маєво злтаво-голубе. / В місті Кия і у місті Лева / Повносила пізнаю тебе*» (Гризун, 2003: 15);

2) *'зовнішня ознака за кольором'*. Складні прикметники цієї групи утворені за моделями «'колір' + 'явище природи'» (*жовтохвильне, буритиново-піщана, зеленохвилі*), «'колір' + 'назва предмета'» (*златоцерковна*), «'колір' + 'соматичне поняття'» (*синьоокі*), «'колір' + 'частина тіла тварини, птаха'» (*білогрива, зеленокрила*). У поезії Анатолія Гризуна такі прикметники виконують роль метафоричних епітетів, наприклад: «*Широкоплечі, синьоокі, русі / Аж прискають, аж піняться слова*» (Гризун, 2003: 49); «*День невловимий / та синьоокий*» (Гризун, 2016: 92); «*А пшениця – / жовтохвильне море – / Колосом вклонилася землі*» (Гризун, 2005: 49);

3) *'зовнішня особливість людини, тварини, предмета, певного об'єкта'* тощо: *мавпоруки, важкопохилені, павукоподібні* тощо. Наприклад: «*Пора важкопохилених комет / І запізнілого порозуміння*» (Гризун, 2016: 97). У поетичних рядках «*Охлократи! Ви не просто кодро. / А прогресу гальма і ярмо. / Павукоподібні ваші кола / Роз'єднаємо, розсічемо*» (Гризун, 2005: 71) вдало дібраний автором композит *павукоподібні* характеризує владну систему охлократів, які керуються популістськими ідеологемами, призводять до заворушень і безвладдя;

4) *'звукова ознака'*: *монотонно-щира, темнаво-оксамитний, наспівно-мережаний*. Наприклад: «*Журавлі із ирїю та в ирїй / Через відстані, кордони, долі. / В їхній пісні монотонно-щирій / Заплелись дієзи і бемолі*» (Гризун, 2016: 19); «*Коли довкола лунає / Наспівно-мережаний. Ми вдвох. / Більш нікого немає / Для найніжніших утїх*» (Гризун, 2016: 132); «*А тепер і кава вже говорить / Голосом темнаво-оксамитним*» (Гризун, 2005: 106);

5) *'смакова ознака'*: *щемливо-солодка, гірко-солоний, молочає-полинні* тощо. Наприклад: «*Молочає-полинні / Повлягались сніги, / Як діла непровинні, / Як морські береги*» (Гризун, 2016: 101); «*Понад кроною йдуть літа, / Як оті театральні відслони. / Але завжди мене огорта / Біль душевний гірко-солоний*» (Гризун, 2016: 113);

6) *'кількісна характеристика вияву ознаки'*: *двокопитий, двосічний, двосторонній, дволикий,*

однозначний, п'ятиаршинні, стогамний, стокарбий, стокрила, шестимісячне тощо. Наприклад: «*Чус: це пора осіння, / Згук її тремтить стогамний*» (Гризун, 2016: 61); «*Йде гординею зима, / Кроки – так, п'ятиаршинні*» (Гризун, 2016: 100); «*Грудень завмер двокопитий*» (Гризун, 2016: 17).

Значення «велика кількість кого-, чого-небудь» (ВТС, 2005: 681) містить компонент *много-*, що в загальнономовних словниках подається із ремаркою *заст.* У поезії А. Гризуна спостережено такі прикметники-юкстапозити з цим компонентом: *многокрилий, многостебла, многогамний, многоекранні, многобарвні, многотрудні*. Ці складні утворення несуть певне емоційне навантаження, надають поетичному тексту піднесеності, урочистості звучання, наприклад: «*Закликають зорі в спів / Многобарвні згуки й іскри*» (Гризун, 2016: 140); «*Де буяла ковила, / Стрів я тишу многостеблу*» (Гризун, 2016: 88); «*Така вона, оця відлига, / Розкинула зимовий килим, / Щоб захистить мене від лиха, / Щоб сам відчувся многокрилим*» (Гризун, 2016: 32).

Перша частина складних прикметників *все-* вказує на «всеосяжність, повноту певної дії; повноту обсягу, об'єму, якості предмета чи явища» (Словник UA), що виражаються другою частиною слова: *всеоглядна, всеочисна, вселюдське, всезоряний* тощо. Наприклад: «*О поетова любове / всеоглядна, / Я тебе / сприйнять до краплі мушу*» (Гризун, 2005: 91); «*Любо до тебе – / ніжна, всеочисна...*» (Гризун, 2005: 78); «*Везеш мене за села й за міста, / Кудись далеко, під високі зорі, / І чути, як пшениця пророста / У вселюдському гамірному морі*» (Гризун, 2005: 14);

7) *'психічне сприйняття предмета, певного об'єкта, явища'* тощо: *чорно-чарівлива, казково-синій, лукавоокі, зловісна, потаємно-інтимне, ніжно-вгарячілі, лагідно-легка, самовбивчий, космічно-збурено-кошмарний, уявно-кам'яне* тощо. У поезії Анатолія Гризуна складні прикметники часто вживаються для посилення вражень та оригінального, незвичайного зображення особи, предмета чи явища, наприклад: «*Казково-синій образ Наталі / Спалив сьогодні мою власну смерть*» (Гризун, 2005: 47); «*У днину лагідно-легку / Сплекали каталог грїхів*» (Гризун, 2016: 63); «*Ти знімеш рукавички – / возкі ниті / Торкнуться ніжно-вгарячілих рук*» (Гризун, 2016: 162); «*Мій світ космічно-збурено-кошмарний*» (Гризун, 2005: 57).

Складні прикметники поетичного мовлення Анатолія Гризуна є потужним засобом створення багатопланових, яскравих поетичних образів, одним із способів глибокого проникнення в суть зображуваного. Завдяки незвичним поєднанням

компонентів, складні утворення створюють ефект новизни, вони здатні пробуджувати уяву читача, роблячи поетичні образи більш живими та емоційними.

Складні дієслова у поетичних текстах Анатолія Гризуна становлять незначну кількість (1,8%): *винопрозорять, зрощував-взелював, проблиснуть-просяють, священнодіє, хороводять* тощо. Переважно це композити, що зафіксовані у загальномовних словниках з ремаркою *розм., рел., перен.* тощо, пор.: *священнодіяти* – «1. *рел.* Здійснювати церковний обряд; відправляти службу; 2. *перен.* Виконувати будь-яку справу особливо урочисто й поважно, як обряд» (ВТС, 2005: 1301); *хороводити* – «*розм.* Водити хоровод» (ВТС, 2005: 1570).

Поет використовує композит *священнодіяти* для змалювання весняної природи, що прокидається від зимового сну: «**Чорно-біла** акварель / *То синіє, то жовтіє. / Березень прибув з тих релъ, / Де теплінь священнодіє*» (Гризун, 2016: 119); для передачі внутрішнього стану ліричного героя: «*Все дозріле збуриється, сп'яніє, / Просто з сонцем стрінеться душа. / Щось урочисто священнодіє, / А й тривога все ж не полиша*» (Гризун, 2016: 53), чим досягає урочистості, піднесеності звучання віршових рядків.

Вибір мовних засобів значною мірою залежить від авторського задуму, сприйняття митцем навколишнього світу. Для А. Гризуна шум осінньої природи, в якій «*ще все мосянжеве та деінде черлене*» (Гризун, 2016: 52), асоціюється із козацькою піснею про мужню, героїчну битву. У віршових рядках «*І клен той по-козацькому заводить – / У ній звитяга й героїчна смерть. / І вже хтось там байраком хороводить, / І по галявах музики надщертъ*» (Гризун, 2016: 52) дієслово *хороводить* розширює своє значення і означає «шуміти, галасувати, звучати».

Певного стилістичного ефекту досягає митець поєднанням композитного дієслова *верховодити* – «бути верховодом, скеровувати дії інших; розпоряджатися» (ВТС, 2005: 123) із іменником *шарикови*, що символізує аморальність, розтління особистості, втрату будь-яких моральних норм і людських цінностей, наприклад: «*І мусимо перешкодить / Тій з'яві колос-печериць, / Де шарикови верховодять, / А чесні – похилені ниць*» (Гризун, 2016: 7). Символічність іменника *шарокови* увиразнює юкстапозит *колос-печериць*, що підкреслює потворність суспільства, де панує анархія і необмежена, безконтрольна влада одних людей над іншими.

Юкстапозитні дієслова в аналізованій поезії – це здебільшого індивідуально-авторські ока-

зіоналізми, утворені внаслідок синонімічного зближення основ: *зрощував-взелював, проблиснуть-просяють* тощо. Наприклад: «*Він був помологом давніх століть / І зрощував-взелював те, що потрібно. / У світі сад його твердо стоїть, / Проплачений златно і срібно*» (Гризун, 2016: 28); «*Діалектика днів помічає красу / Крізь сльозину мою, крізь серпневу росу, / А в росі тій проблиснуть-просяють слова / Од натхнення мого, що кипить і співа*» (Гризун, 2003: 20). Юкстапозити увиразнюють, підкреслюють певні процеси, зміни, що відбуваються в навколишньому світі, в житті суспільства.

У поетичних текстах Анатолія Гризуна спостережено лише дев'ять (3%) складних прислівників, серед яких виділяються відприкметникові редульовані юкстапозити, ускладнені префіксацією чи без неї: *гостро-гостро, довго-довго, біло-набіло, думно-передумно*. Такі слова підсилюють ознаку дії чи ознаку іншої ознаки, є носіями високої експресії: «*Сади по кольору смарагди – / Прозорість світлового роздолля. / Здається, довго-довго праг ти, / Щоб залунала тут басоля*» (Гризун, 2016: 44); «*І гостро-гостро пада сніг / З твого високого волосся. / І на п'яних губах твоїх / Я відчуваю пах колосся*» (Гризун, 2016: 56); «*Ярами біла конюшина / Біло-набіло перецвіла. / Скільки ти для мене залишила / Ніжного нектарного тепла*» (Гризун, 2016: 18). Повторення основ має «квалітативне значення, вносить відтінок частотності, поширеності, повторюваності, міри вияву ознаки» (Малюга, 2016: 219).

У віршових рядках «*Взелені зела, / Днина невесела: / Думно-передумно стікає часоплин*» (Гризун, 2016: 113) прислівник *думно-передумно*, утворений від прикметника *думний* – «1. *розм.* Заглиблений у думки; задумливий, замислений. // Який виражає заглибленість у думки» (ВТС, 2005: 331) шляхом повторення основ з префіксацією, містить значення «дуже тихо, плавно, повільно». Адвербіальні номінації, за допомогою яких митець творить несподівані поетичні образи, є носіями експресії та певної стилістичної тональності.

Серед індивідуально-авторських прислівників виділяються композити з початковим числівниковим компонентом *мільйоно-, сто-* (*мільйоногранатно, стозміїно*) та прислівниковим компонентом *повно-* (*повновладно*), які у поетичному контексті гіперболізують певну ознаку дії, стану предмета або ознаку якості тощо, напр.: «*Ніби шпаківні фанерні, рвав ураган мансарди. / Шибі мільйоногранатно сіклись, встеляли дорогу*» (Гризун, 2005: 27); «*Вона порятує тебе повновладно / На гострому схрещенні меж*» (Гризун,

2016: 131); «Хто кому, що віддає?.. / Є Севастополь – Україна. / Флоту чужого удав / Тисне аж стозміно» (Гризун, 2005: 35).

Оказіональні прислівники, основи яких містять сему ‘колір’ (сиво-срібно), ‘внутрішня властивість об’єкта’ (вбивчо-реально), служать для опису природи, передають сприйняття автором навколишнього світу, напр.: «...Одцвітає сиво-срібно мороз – / Я прощався із другом востаннє. / Вже не чув жартильвих погроз / І чоло не мінилось світанно» (Гризун, 2005: 76); «Падає, падає рвана листва / Вбивчо-реально на дах, де є гонта» (Гризун, 2016: 122).

Висновки. Безмежні виражальні можливості поетичного слова відкривають цілий всесвіт творчих засобів. Складні слова, які використовує Анатолій Гризун у своїй поезії, є лише однією з граней цього розмаїття. Вони не лише демонструють потенціал поетичної мови, а й підкреслюють унікальність стилю автора, допомагають створювати

нові, неповторні словесні образи, які вражають своєю оригінальністю та глибиною.

Складні слова Анатолія Гризуна вирізняються семантичною структурою і функційним навантаженням у контексті поетичного твору. Автор активно використовує у своїй поезії як традиційні складні найменування, зафіксовані у загальномовних словниках, так і авторські неологізмами, створені відповідно до внутрішніх закономірностей розвитку мови та певних мовних моделей. Формування складних слів зумовлено прагненням до лаконічності, точності та стислості вираження думки. Ці слова не тільки засвідчують прагнення до економії мовних засобів, але й оприявнюють унікальність світовідчуття автора, оригінальність його творчої манери.

Перспективи наступних студій над мовою Анатолія Гризуна вбачаємо у всебічному аналізові індивідуально-авторських складних утворень, що розкривають одну з важливих граней високої художньої майстерності поета.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) (ВТС) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Гризун А. Джинсове небо : лірика. Суми : ВВП «Мрія-1», 2016. 172 с.
3. Гризун А. Озимина. Вірші та поеми. Суми : ВВП «Мрія-1»ТОВ, 2005. 112 с.
4. Гризун А. Третє тисячоліття. Поезії. Суми : ВВП «Мрія-1» ЛТД, 2003. 112 с.
5. Ермоленко С. Нариси з української словесності. Київ : Довіра, 1999. 431 с.
6. Малюга Н. М. Створення комічного ефекту засобами словотворення (про мовне чуття Остапа Вишні). *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2016. Вип. 14. С. 214–225.
7. Радомська Л. А. Критерії визначення лінгвального статусу іменників-юкстапозитивів як самостійних лексикограматичних одиниць. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. 2017. Випуск 1 (85). С. 88–92.
8. Рудь О. М. Функціонування складних іменників у поетичних текстах Анатолія Гризуна. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія*. №5. 2024. С. 44–48.
9. СловникUA. Портал української мови та культури. URL: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D0%92%D1%81%D0%B5>

REFERENCES

1. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrayinskoï movy (z dod. i dopov.) (2005) [A Large Explanatory Dictionary of Modern Ukrainian Language (with add.)]. / Uklad. i holov. red. V. T. Busel. Kyiv; Irpin: VTF «Perun», 2005. 1728 s. [in Ukrainian].
2. Hryzun A. (2016) Dzhinsove nebo : liryka. [Denim Sky: Lyrics]. Sumy : VVP «Mriya-1», 2016. 172 s. [in Ukrainian].
3. Hryzun A. (2005) Ozymyna. Virshi ta poemu. [Simon. Verses and Poems]. Sumy : VVP “Mriya-1”TOV, 2005. 112 s. [in Ukrainian].
4. Hryzun A. (2003) Tretie tysyacholittia. Poezii. [The Third Millennium. Poetry]. Sumy : VVP “Mriya-1” LTD, 2003. 112 s. [in Ukrainian].
5. Yermolenko S. (1999) Narysyt z ukrainskoï slovesnosti [Essays on Ukrainian Philology]. Kyiv : Dovira, 1999. 323 s. [in Ukrainian].
6. Maliuha N. M. (2016) Stvorennia komichnoho efektu zasobamy slovotvorennia (pro movne chuttia Ostapa Vyshni) [Creating a comic effect by means of word formation (about the linguistic sense of Ostap Vyshny)]. *Filolohichni studii. Naukovyi visnyk Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*. 2016. Vyp. 14. S. 214–225 [in Ukrainian].
7. Radomska L. A. (2017) Krytepii vyznachennia livgval’noho statusu imennykiv-yukstapozytiv yak samostiinykh leksyko-gramatychnykh odynyt’ [The Criteria for Determining the Status Lingual of Noun-Juxtapositions as Independent Lexical and Grammatical Units]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Filolohichni nauky*. 2017. Vypusk 1 (85). S. 88–92 [in Ukrainian].
8. Rud O. M. (2024) Funktsionuvannia skladnykh imennykiv u poetychnykh tekstakh Anatoliia Hryzuna. [The Functioning of Compound Nouns in the Poetic Texts of Anatoliia Hryzun]. *Slobozhanskiy naukovyi visnyk. Serii: Filolohiia*. №5. 2024. P. 44–48 [in Ukrainian].
9. Slovyk UA [Dictionary of the UA]. *Portal ukrainskoï movy ta kultury*. URL: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D0%92%D1%81%D0%B5> [in Ukrainian].